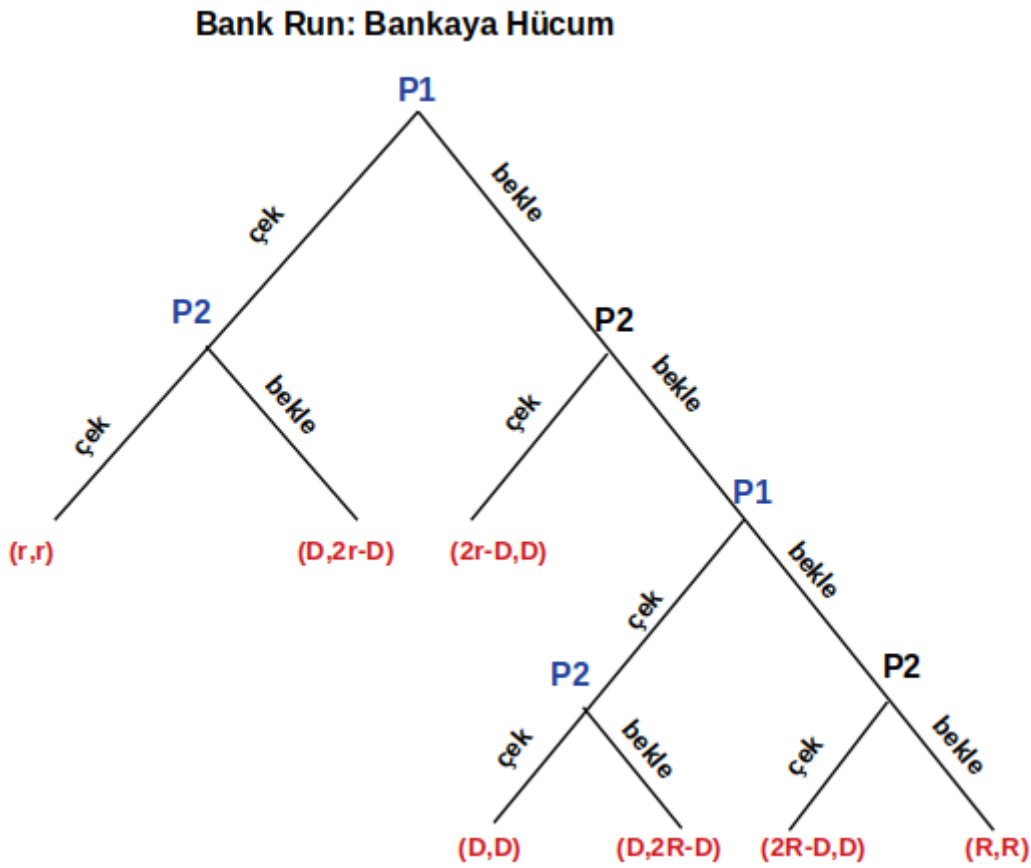

Bankaya Hücum

$$R > D > r > \frac{D}{2}$$

$$2R > 2D > 2r > D$$

Bankaya hücum, çok sayıda yatırımcının bankanın batacağı korkusu ile para çekmek için banka şubelerine akın etmesi, ile ortaya çıkan durumdur. Bir bankanın batması ile ilgili korkuya kapılan müşteriler, banka batmayacak dahi olsa bankaya hücum ettiklerinde bu durum kendini gerçekleştiren kehanete dönüşür. Müşteriler bankanın batmasına neden olur.

Bankalar kısa vadelerle mevduat toplayıp, uzun vadelerde kredi kullandırdıklarından dolayı bankalara hücum vade uyumsuzluğundan dolayı bankanın mevduat sahiplerine mevduatlarını ödeyememesine neden olur. Bu durum bir şekilde kontrol altına alınamaz ise olay bankanın batması ile sonuçlanır.

Bankaya Hücum oyunu da iki oyuncunun olduğu iki dönemli bir oyundur.

Basit bir bankaya hücum oyununda iki oyuncu bulunur. Oyuncular P1 ve P2, bankaya aynı anda ayrı, ayrı D kadar para yatırmaktadır. Banka da $t=2$ 'nin sonunda kullanıcılara eline geçen $2R$ 'yi paylaştırarak ödeyeceğini taahhüt eder. (Bankanın kendine kar almadığını varsayalım)

Banka $t=1$ 'in başında topladığı $2D$ mevduatı $t=1$ 'in sonuna kadar bir firmaya kredi olarak kullanır. Banka parayı kredi tarihinden önce isterse de firma bankaya geriye **sadece $2r$ verebilmektedir**. Firma bankaya vade sonuna kadar beklerse de **$2R$ kadar vermeyi taahhüt eder.**

Oyunda yatırılan mevduat ve getiriler arasındaki ilişki ise $R > D > r > \frac{D}{2}$ olarak belirlenmiştir. Bu koşullar altında yatırımcıların zamanından önce mevduatlarını çekme ihtimalleri ya da vade sonuna kadar beklemeleri durumunda oyun nasıl sonuçlanmaktadır? Oyunun **genişletilmiş formda** gösterimi yukarıdaki gibidir.

Oyunun geri çıkarım yöntemi (**kesin domine edilen stratejilerin elenmesi yöntemi**) ile çözümünü yaptığımızda oyunun çözümü sadece (Bekle, Bekle) şeklinde olmaktadır. Buna rağmen oyunu ikinci dönemden ilk döneme doğru matris formunda yazıp çözmeye çalışalım.

		P2	
		Çek	Bekle
P1	Çek	(r,r)	(D,2r-D)
	Bekle	(2r-D, D)	(Diğer vade)

		P2	
		Çek	Bekle
P1	Çek	(D, D)	(D, 2R-D)
	Bekle	(2R-D, D)	(R*, R*)

Oyunu ikinci yıl için çözdüğümüzde oyunun Nash çözümü Bekle, Bekle çıkacaktır. Bu sonucu oyunun birinci yılında Bekle, Bekle kutucuğunun içine koyalım. Bu durumda oyunu yeniden çözelim.

		P2	
		Çek	Bekle
P1	Çek	(r*,r*)	(D,2r-D)
	Bekle	(2r-D, D)	(R*, R*)

Şimdiki çözümde de oyunun iki Nash çözümü olduğunu görürüz.

Bunlardan biri oyuncuların ikisinin de paralarını çektiği ve r kadar aldıkları durum.

Diğeri de oyuncuların vade sonuna kadar bekleyip R kadar aldıkları durum.

$$PSNE = \{(Bekle, Bekle), (Çek, Çek)\}$$

Analizini şöyle yapabiliriz. Bankaya vadeli mevduat yatıran tasarruf sahipleri normal şartlarda paralarını vadesi gelmeden çekmeye çalışmaz. Buna rağmen ülkede bankacılık ile ilgili finansal bir kriz olduğunu hissettiklerinde, bankanın batacağını düşündüklerinde bu durum da parayı yatırdıkları bankanın batmasına neden olacaksa bankaya paralarını çekmeye akın etmeleri rasyonel hale gelir. Aksi durumda rasyonel davranış vade bitimine kadar beklemektir.